

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci kárných navrhovatelů: **1) předseda kontrolní komise Exekutorské komory ČR**, se sídlem Na Pankráci 1062/58, Praha 4, **2) ministr spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, proti kárně obviněnému: **JUDr. Igor Ivanko**, soudní exekutor, Exekutorský úřad Praha 10, se sídlem Dédinská 893/29, Praha 6, zastoupený ve věci původně vedené pod sp. zn. 14 Kse 2/2023 obhájcem JUDr. Pavlem Šímou, advokátem se sídlem Poděbradova 17, Plzeň, v řízení, nyní vedeném Nejvyšším správním soudem jako soudem kárným pod společnou sp. zn. 14 Kse 3/2021, o návrzích kárného navrhovatele 1) ze dne 25. 11. 2021 (věc původně vedená pod sp. zn. 14 Kse 3/2021) a ze dne 20. 2. 2023 (věc původně vedená pod sp. zn. 14 Kse 2/2023) a o návrhu kárného navrhovatele 2) ze dne 7. 10. 2022 (věc původně vedená pod sp. zn. 14 Kse 3/2022) na zahájení kárného řízení o kárné odpovědnosti soudního exekutora, o námitce podjatosti vznesené kárně obviněným vůči přisedícím kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech soudních exekutorů Mgr. Stanislavu Molákovi a Mgr. Janu Valentovi,

t a k t o :

Přisedící kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech soudních exekutorů Mgr. Stanislav Molák a Mgr. Jan Valenta **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věcí vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 14 Kse 3/2021.

O d ů v o d n ě n í :

[1] V kárném řízení zahájeném kárným navrhovatelem 1) proti kárně obviněnému soudnímu exekutorovi JUDr. Igoru Ivankovi návrhem ze dne 20. 2. 2023 (věc původně vedená Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 14 Kse 2/2023) uplatnil dne 20. 3. 2023 kárně obviněný prostřednictvím svého obhájce v uvedené věci následující námitku podjatosti členů kárného senátu ve věcech exekutorů: *„Kárně obviněný namítá podjatost celého 14. kárného senátu Nejvyššího správního soudu, a to z důvodu, že součástí senátu jsou jiní*

soudní exekutoři, tedy přímí konkurenti kárně obviněného, u nichž není s ohledem na konkurenci zajištěna nestrannost.“ Kárně obviněný i v souvislosti s touto námitkou podjatosti členů kárného senátu odkázal na závěry rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) ze dne 23. 6. 2022 ve věci *Grosam proti České republice* (stížnost č. 19750/13).

[2] Kárný senát Nejvyššího správního soudu ve věcech soudních exekutorů (14. senát Nejvyššího správního soudu) následně nejprve usnesením ze dne 26. 4. 2023, č. j. 14 Kse 3/2021-56, 14 Kse 3/2022-69 a 14 Kse 2/2023-48, dle § 23 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve spojení s § 25 zákona č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, v účinném znění (dále jen „zákon č. 7/2002 Sb.“), spojil kárnou věc sp. zn. 14 Kse 2/2023 se shora uvedenými dalšími dvěma kárnými věcmi sp. zn. 14 Kse 3/2021 a sp. zn. 14 Kse 3/2022, týkajícími se téhož kárně obviněného soudního exekutora, ke společnému projednání a rozhodnutí s tím, že tyto věci budou dále vedeny po sp. zn. 14 Kse 3/2021. Následně kárný senát tyto spojené věci předložil k přidělení jinému senátu Nejvyššího správního soudu k rozhodnutí dle § 8 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 10 zákona č. 7/2002 Sb. o uplatněné námitce podjatosti.

[3] Pátý senát Nejvyššího správního soudu, kterému byla námitka podjatosti takto přidělena, ji neshledal důvodnou.

[4] Podle § 25 zákona č. 7/2002 Sb., nestanoví-li tento zákon jinak nebo nevyplývá-li z povahy věci něco jiného, v kárném řízení se přiměřeně použijí ustanovení trestního řádu. Zvláštní ustanovení § 10 zákona č. 7/2002 Sb. však stanoví, že na vyloučení člena senátu z projednávání a rozhodování věci se přiměřeně použije ustanovení zvláštního právního předpisu; poznámka pod čarou 4c) odkazuje na § 8 s. ř. s. Jakkoli poznámka pod čarou nemá sama o sobě normativní, nýbrž jen výkladově podpůrnou povahu, je nutné podle systematického i jazykového výkladu dospět k závěru, že při rozhodování o vyloučení člena kárného senátu se přiměřeně postupuje podle právního předpisu, jímž se řídí Nejvyšší správní soud, tj. v souladu s informací v poznámce pod čarou podle soudního řádu správního, a nikoli např. podle trestního řádu – jinak by totiž nebylo třeba zvláštního odkazovacího ustanovení § 10 zákona č. 7/2002 Sb.

[5] Dle § 8 odst. 1 s. ř. s. „[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech“.

[6] Rozhodnutí o vyloučení soudce (přisedícího) z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci (přisedícímu) a přikázána soudci

(přisedícímu) jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Soudce (přisedícího) lze z projednávání a rozhodnutí přidělené věci vyloučit pouze výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[7] V soudní judikatuře se objevuje rozlišování mezi subjektivní a objektivní stránkou podjatosti. Subjektivní stránkou podjatosti se rozumí vnitřní psychický vztah soudce (přisedícího) k předmětu věci, účastníkům či jejich zástupcům, o němž může relativně přesně pojednat jen soudce (přisedící) sám. Naopak pro objektivní stránku podjatosti je podstatná existence skutečností ve vnější realitě, které dávají legitimní podklad pro pochybnosti o nepodjatosti soudce (přisedícího).

[8] K významu těchto stránek podjatosti při rozhodování o tom, zda je soudce (přisedící) vyloučen z projednání a rozhodnutí věci, se vyjádřil Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, ve kterém uvedl, že „*subjektivní hledisko účastníků řízení, případně soudců samotných, je podnětem pro rozhodování o eventuální podjatosti, avšak rozhodování o této otázce se musí dít výlučně na základě hlediska objektivního. To znamená, že není přípustné vycházet pouze z pochybností o poměru soudců k projednávané věci nebo k osobám, jichž se úkon přímo dotýká, nýbrž i z hmotněprávního rozboru skutečností, které k těmto pochybnostem vedly. Jak již konstatoval Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94 (publ.: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 6, č. 127), nejde pouze o hodnocení subjektivního pocitu soudce, zda se cítí nebo necítí být podjatý, anebo hodnocení osobního vztahu k účastníkům řízení, ale o objektivní úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být*“.

[9] Nejvyšší správní soud především konstatuje, že ačkoli kárně obviněný formálně namítá podjatost celého kárného senátu ve věcech soudních exekutorů, fakticky ji odůvodnil pouze ve vztahu k jeho členům z řad jeho kolegů soudních exekutorů, a to tím, že jsou jeho „*přímými konkurenty*“. Nejvyšší správní soud tedy posuzoval možnou podjatost pouze členů daného kárného senátu z řad soudních exekutorů, tedy přisedících Mgr. Stanislava Moláka a Mgr. Jana Valentu.

[10] Oba zmiňovaní přisedící (stejně jako ostatní členové daného kárného senátu) se k námitce podjatosti vyjádřili tak, že ke kárně obviněnému, jeho obhájci ani k věci samé nemají žádný poměr, který by zakládal důvody pro jejich vyloučení z rozhodování podle § 8 s. ř. s. Pokud jde o zmiňovaný rozsudek ESLP ze dne 23. 6. 2022 ve věci *Grosam proti České republice*, upozorňují na to, že vláda ČR požádala o postoupení této věci velkému senátu ESLP, přičemž této žádosti bylo vyhověno. Závěry budoucího rozhodnutí velkého senátu ESLP v této věci přitom podle členů kárného senátu nelze jakkoli předjímat. Prozatím tedy ve věci neexistuje rozsudek ESLP, který by byl pro ČR závazný. I z tohoto důvodu se členové kárného senátu podjatí necítí. Přisedící z řad soudních exekutorů, Mgr. Stanislav Molák a Mgr. Jan Valenta, dodávají, že mezi nimi a kárně obviněným není přímý konkurenční vztah, neboť skutky, kterých se kárné návrhy týkají a které jsou kárně obviněnému kladeny za vinu, nijak nesouvisí s výkonem jejich exekutorské činnosti. To, že kárnou pravomoc alespoň dílčím způsobem vykonává Exekutorská komora ČR, resp. její členové, považují za jeden ze základních znaků profesní samosprávy.

[11] Z citovaného vyjádření tedy vyplývá, že sami členové kárného senátu z řad soudních exekutorů neshledávají žádné subjektivní důvody, proč by se měli sami cítit v daných věcech kárně obviněného podjatí, resp. proč by měli být z rozhodování těchto věcí vyloučeni. Nejvyšší správní soud se tedy ve smyslu zmiňované judikatury dále zabýval tím, zda existují objektivní důvody pochybovat o jejich nepodjatosti.

[12] Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že přisedící kárného senátu z řad soudních exekutorů jsou vybíráni na dobu 5 let způsobem stanoveným v § 4b zákona č. 7/2002 Sb. ze seznamu přisedících kárného soudu pro řízení ve věcech soudních exekutorů, přičemž dle § 5 odst. 6 zákona č. 7/2002 Sb. může být do tohoto seznamu z řad soudních exekutorů navržen pouze soudní exekutor, který vykonává exekutorský úřad po dobu nejméně 3 let a je bezúhonný. Funkce přisedícího kárného soudu je neslučitelná s funkcí člena Prezidia, předsedy kontrolní komise a předsedy revizní komise Exekutorské komory ČR. Na práva a povinnosti přisedícího senátu kárného soudu se podle § 5 odst. 3 zákona č. 7/2002 Sb. přiměřeně použijí ustanovení o právech a povinnostech přisedících podle zvláštního právního předpisu, jímž je zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přisedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), v účinném znění (dále jen „zákon o soudech a soudcích“). Podle § 79 odst. 1 zákona o soudech a soudcích jsou nejen soudci, ale i přisedící při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem. Jsou povinni vykládat jej podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, nestranně a spravedlivě a na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem. Podle odstavce 2 téhož ustanovení nikdo nesmí narušovat nebo ohrožovat nezávislost a nestrannost soudců a přisedících. Podle § 80 odst. 1 zákona o soudech a soudcích nejen soudce, ale i přisedící je povinen vykonávat svědomitě svou funkci a při výkonu funkce a v občanském životě se zdržet všeho, co by mohlo narušit důstojnost této funkce nebo ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů. Podle § 5 odst. 5 zákona č. 7/2002 Sb. přisedící senátu kárného soudu ve věcech soudních exekutorů po vylosování podle § 4b téhož zákona skládá do rukou předsedy kárného soudu tento slib: *„Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě.“* Odmítnutí složení slibu nebo jeho složení s výhradou má za následek, že se na přisedícího hledí, jako by nebyl vylosován.

[13] Citovaná zákonná ustanovení poskytují podle názoru Nejvyššího správního soudu v obecné rovině dostatečné záruky nezávislého a nestranného rozhodování členů kárného senátu z řad soudních exekutorů, takže z objektivního hlediska, bez přistoupení konkrétních okolností konkrétního případu, nemůže jejich samotné zákonné postavení vzbuzovat pochyby o jejich nepodjatosti. Kárně obviněný přitom žádné takové konkrétní okolnosti netvrdí, neuvádí, že by funkce jmenovaných členů kárného senátu nevznikla zákonem stanoveným způsobem, že by nesplňovali zákonem stanovené předpoklady či že by se při výkonu své funkce chovali v rozporu se svými povinnostmi. Kárně obviněný toliko poukazuje na jejich údajný potenciální osobní zájem na daných věcech, jež odvozuje výlučně z toho, že se cítí být jejich konkurentem.

[14] Z výše citovaných zákonných ustanovení ovšem vyplývá, že přísedící kárného senátu z řad soudních exekutorů sice nejsou soudci, nicméně jde rovněž o právní profesionály, jejichž zákonnou jakož i mravní povinností je dbát o nezávislé a nestranné rozhodování. I s výkonem této funkce je proto nerozlučně spjat požadavek na to, aby byl i přísedící kárného senátu schopen se oprostit od nepatřičných vnějších vlivů na jeho rozhodovací činnost. Méně intenzivní vlivy na svou rozhodovací činnost tak musí být rovněž přísedící schopen odfiltrovat s ohledem na nároky své funkce. Pokud tedy intenzita rušivých vlivů nedosáhne určité kritické úrovně, nemohou podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu vzniknout legitimní pochybnosti o tom, že přísedící je schopen dostát požadavkům na nezávislé a nestranné rozhodnutí, které jsou na něj kladeny a kterých si musí být vědom.

[15] Byť tedy Nejvyšší správní soud připouští, že v důsledku toho, že právní řád ČR pojímá výkon funkce soudního exekutora jako svobodné (i když přísně právně regulované) právnické povolání, může mezi všemi aktivně působícími soudními exekutory do určité míry vznikat konkurenční prostředí, není samotná tato skutečnost, bez přistoupení konkrétních okolností, takovým zmiňovaným vnějším vlivem kritické úrovně, který by zakládal důvodné pochybnosti o nepodjatosti přísedících kárného senátu z řad soudních exekutorů ve věci kárně obviněného jiného soudního exekutora.

[16] Je pravdou, že ve zmiňovaném rozsudku ze dne 23. 6. 2022 ve věci *Grosam proti České republice* dospěl sedmičlenný senát ESLP těsnou většinou čtyř soudců k závěru, že kárný senát Nejvyššího správního soudu ve věcech soudních exekutorů nesplňuje požadavky na nezávislý a nestranný soud, resp. tribunál vyplývající z čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), do jehož civilní působnosti kárné (disciplinární) rozhodování dle ustálené judikatury ESLP patří. Konkrétně důvodem, proč kárný senát nesplňuje požadavky na nestrannost, mělo být právě to, že jeho dva členové z řad soudních exekutorů měli být „*přímými konkurenty*“ kárně obviněného soudního exekutora (stěžovatele v uvedené věci).

[17] Nejvyšší správní soud skutečně nehodlá přímo polemizovat se závěry zmiňovaného rozsudku ESLP k dané otázce, omezí se pouze na konstatování skutečnosti, kterou ve svém vyjádření již připomněli členové kárného senátu, totiž, že dne 14. 11. 2022 byla uvedená věc *Grosam proti České republice* přijata k projednání velkým senátem ESLP, takže dosavadní rozsudek sedmičlenného senátu ESLP není pro ČR závazný. Podle čl. 46 odst. 1 Úmluvy se totiž smluvní strany Úmluvy zavázaly řídit pouze konečnými rozsudky ESLP ve všech případech, jichž jsou stranami. Podle čl. 44 odst. 1 Úmluvy je rozsudek velkého senátu konečný. Podle odstavce 2 téhož ustanovení je rozsudek běžného senátu konečný, a) jakmile strany prohlásí, že nebudou žádat o postoupení případu velkému senátu, nebo b) po uplynutí tříměsíční lhůty ode dne vynesení rozsudku, jestliže nebylo požádáno o postoupení případu velkému senátu, nebo c) jakmile kolegium soudců velkého senátu zamítne žádost podle článku 43 Úmluvy o postoupení věci velkému senátu. Rozsudek sedmičlenného senátu ESLP v nyní posuzované věci tedy nejenže není konečný, ale bude v každém případě nahrazen rozsudkem velkého senátu ESLP.

[18] Přisedící kárného senátu Nejvyššího správního soudu ve věcech soudních exekutorů Mgr. Stanislav Molák a Mgr. Jan Valenta proto s přihlédnutím ke shora uvedeným důvodům nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věcí vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 14 Kse 3/2021.

[19] Pátý senát Nejvyššího správního soudu pro úplnost dodává, že byl příslušný rozhodnout pouze o uvedené námitce podjatosti členů kárného senátu z řad soudních exekutorů, nikoli o dalších procesních námitkách, které kárně obviněný prostřednictvím svého obhájce v témže podání ze dne 20. 3. 2023 uplatnil, konkrétně o námitce, podle níž kárné řízení nemůže garantovat právo na spravedlivý proces, neboť jde o jednoinstanční systém řízení bez možnosti přezkoumání odvolacím orgánem, či o námitce netransparentnosti řízení ve věci původně vedené pod sp. zn. 14 Kse 2/2023. Posouzení těchto námitek přísluší výlučně ve věci rozhodujícímu kárnému senátu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. května 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu